

CIRCULAR INFORMATIVA PER A EXPLOTACIONS AGRÀRIES, RAMADERES I INDÚSTRIA AGROALIMENTÀRIA

En aplicació del Reial Decret 463/2020, de 14 de març, pel que es declara l' estat d' alarma per a la gestió de la situació provocada per l' alerta sanitària del CORONAVIRUS (COVID - 19) i les actualitzacions mitjançant els RD Llei 10/2020 de 29 de maç de 2020 i RD Llei 13/2020, de 7 d' abril, pel que s' adopten determinades mesures urgents en matèria d' ocupació agrària

Es tracta d' un protocol obert al que s' hi aniran incorporant noves informacions, recomanacions o instruccions en funció de l' evolució del COVID-19([darrera actualització 13.04.2020](#))

L' *Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria* (EFSA) està vigilant la situació i segons ha confirmat, no hi ha cap evidència que els aliments siguin una font de transmissió de virus. Científics i autoritats de tot el món estan monitorant la propagació de virus i no hi ha hagut cap informe de transmissió a través dels aliments. No obstant això, i pel que fa a la innocuïtat dels aliments, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) ha emès recomanacions de precaució, inclosos consells sobre el seguiment de bones pràctiques d'higiene durant la manipulació i preparació d'aliments, com rentar-se les mans, cuinar la carn a fons i evitar possible contaminació creuada entre aliments cuits i no cuits.

1. **MARC JURÍDIC I INTERPRETATIU**

El sector agrari, ramader, pesquer i agroalimentari és un sector declarat essencial durant l' estat d' alarma:

- Reial Decret 463/2020, de 14 de març, que declara l' estat d' alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada pel COVID-19. Articles 15 en relació amb l' article 10.1 y 10.2
- Reial Decret-lei 10/2020, de 29 de març, pel qual es regula un permís retribuït recuperable per a les persones treballadores per compte aliè que no prestin serveis essencials, per tal de reduir la mobilitat de la població en el context de la lluita contra el COVID-19. Article 1.2.a) i Annex d'activitats essencials. Totes les referides al sector agroalimentari, des de la producció fins al consum.
- Reial decret llei 13/2020, de 7 d'abril, pel qual s'adopten determinades mesures urgents en matèria d'ocupació agrària.

Notes del Ministeri d' Agricultura, Pesca i Alimentació

- Nota Informativa d' el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació de 2020.03.18 sobre l'aplicació de l' RD de l'estat d'alarma en els sectors agraris, ramaders i pesquers.
- Nota Informativa d' el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació de 2020.03.24 sobre l'aplicació de l' RD de l'estat d'alarma en els sectors agraris, ramaders i pesquers.
- Nota Informativa d' el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació de 2020.03.30. L'agricultura, la ramaderia i la pesca són sectors essencials.

Respostes a les Consultes d'incidències i qüestions tramitades des de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació a la Delegació de Govern a Balears. A cada comunicació es traslladen diversos temes

- Comunicació del 16.03.2020
- Comunicació del 18.03.2020
- Comunicació del 24.03.2020
- Comunicació del 30.03.2020
- Comunicació del 02.04.2020
- Comunicació del 06.04.2020

2. PRINCIPIS GENERALS APLICABLES

Primera idea. El subministrament d'aliments és una activitat essencial i crítica que s'ha de garantir, especialment en l'estat d'emergència sanitària. Es tracta d'oferir a la població l'accés a fonts segures i suficients d'aliments.

Segona idea. Totes les formes de producció d'aliments i totes les formes de transformació, i distribució d'aliments queden emparades pel mateix principi general de ser un sector essencial.

Tercera idea. S'ha de garantir el funcionament de tota la cadena, des de la producció fins al subministrament d'aliments. Així ho diu el Real Decret “... funcionamiento de los servicios de los centros de producción y pesca. permitiendo la distribución de alimentos desde el origen hasta los establecimientos comerciales de venta al consumidor, incluyendo almacenes, centros logísticos y mercados en destino... incluidas las granjas, lonjas, fábricas de piensos para alimentación animal y los mataderos”

Quarta idea. No hi ha un únic agent responsable. Tots hem d'actuar amb CORESPONSABILITAT. Tots els agents de la cadena de valor de l'alimentació tenim una especial responsabilitat per oferir aliments segurs i en quantitat suficient a la població de les Illes Balears. Això implica el deure d'establir i respectar les mesures de seguretat que estableixin les autoritats sanitàries per continuar amb l'activitat i amb la prestació de servei.

3. INFORMACIÓ PER A EXPLOTACIONS AGRÀRIES I RAMADERES

- ✓ **Respecte a la consideració d'activitat agrària o ramadera permesa.** L'activitat agrària i ramadera, pot i ha de continuar realitzant-se. Es considera activitat agrària i ramadera tota aquella que es desenvolupa en **una explotació agrària i ramadera inclosa en el registre d'explotacions corresponent**. Per tant, els i les titulars d'aquestes explotacions agràries i ramaderes poden seguir desenvolupant la seva activitat normal
  - Per evitar qualsevol problema, en els desplaçaments cap o des de les explotacions agropecuàries, els titulars o treballadors hauran de portar amb si la documentació que demostrï la seva titularitat.
  - S'entenen incloses totes les activitats necessàries per al desenvolupament de la producció i per a l'adequada gestió o manteniment de l'explotació. Això inclou el desenvolupament d'activitats com el conreu, sembra, plantació, tractament, poda, reg, collita, o qualsevol altra activitat necessària per al compliment de la finalitat.
  - Per a les explotacions ramaderes. Es garantirà l'entrada i sortida dels titulars o dels treballadors cap i des de qualsevol zona. També es garantirà l'entrada de matèries primeres (pinsos, per exemple) i sortida d'animals complint en el seu cas la normativa habitual.

- En tot cas, per prevenir i contenir l'expansió del virus, les tasques la realització no sigui imprescindible dur a terme durant la durada de el període de l'estat d'alarma, han de limitar o suspendre, com, per exemple, tasques accessòries de manteniment (Nota de l' MAPA 2020.03.18)
  - Es mantenen les obligacions relatives a les campanyes sanitàries ramaderes, les anàlisis de lactologia i altres necessàries per al normal desenvolupament de l'activitat agrària i ramadera. Per a això, La Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació es manté funcionant amb normalitat i es prestaran tots els serveis que siguin necessaris.
  - Les Cooperatives Agroalimentàries formen part de la cadena alimentària, i, per tant, tota la seva activitat està orientada a l'abastament alimentari i el seu funcionament està permès per l'article 15 de Reial Decret. Les Cooperatives Agroalimentàries, per les seves característiques, reben nombroses visites de socis, clients, proveïdors, a el temps que mantenen treballadors i treballadores a les seves instal·lacions. Per això, les cooperatives han d'establir i complir els protocols interns que evitin el contagi per als treballadors o qualsevol soci o tercer que accedeixi a les instal·lacions: limitació horària d'accés a les instal·lacions, estada de el menor temps possible a les instal·lacions, evitant aglomeracions, mantenint la distància de seguretat de al menys dos metres, etc.
- ✓ **Pel que fa a el transport i els desplaçaments. Estan permesos els desplaçaments des de i cap a les explotacions agràries i ramaderes dels i les titulars, cotitulars, cònjuges i treballadors de les explotacions agràries i ramaderes.**
- Està permès el desplaçament amb tractors o qualsevol altra maquinària agrícola per les vies públiques autoritzades, des de o cap a l'explotació agrària o ramadera, així com des de o cap a un magatzem, llotja, cooperativa o qualsevol altra indústria a on calgui portar producció o recollir qualsevol input o produccions.
  - Els desplaçaments en qualsevol tipus de vehicle autoritzat han de respectar les normes comunes. Això és en cas d'un vehicle utilitari, dues persones, una davant i una altra darrere en seients oposats i amb mascareta, en cas de furgonetes de més de 5 places, una persona per fila de seient. Els treballadors agraris que es desplacin a les explotacions hauran de portar a sobre, una còpia del contracte de treball o certificat de responsabilitat que asseguri la seva condició de treballador d'acord amb els models existents.
  - En cas de desplaçar-se a una explotació agrària o ramadera dues persones cotitulars d'una explotació o en el cas de cònjuges, han de poder justificar-ho, o si és el cas, per evitar problemes amb les autoritats, han de complir els mateixos requisits que qualsevol altra persona en els desplaçaments laborals.
- ✓ **Pel que fa als Horts de Autoconsum.** Hi ha una demanda social molt important per a reconsiderar la instrucció en aquest tema, i algunes comunitats autònomes com la de

Galícia i Catalunya els han permès de manera expressa. Mentrestant, la resposta és que NO està permès acudir als horts d'autoconsum, excepte amb dues excepcions: la primera estar inclosos en una explotació registrada, i, en segon lloc, que tinguin animals domèstics als quals calgui cuidar. (De moment és NO. Des del Ministeri d'Agricultura s'ha recollit la demanda, i ens transmeten que estan tractant de buscar una instrucció per a tots els territoris que contempli aquest aspecte)

- ✓ **Pel que fa als canals de comercialització.** L'article 15 regula de manera específica les mesures per garantir l'abastament alimentari en llocs de consum, incloent botigues, supermercats, mercats, o qualsevol altre establiment de comerç obert a el públic.
  - Es permet als agricultors i ramaders transportar i vendre els aliments en aquests punts, i permet la distribució d'aliments des de l'origen fins als establiments comercials de venda a consumidor.
  - Pel que fa als mercats agroalimentaris. D'acord amb el que estableix la Instrucció de la Conselleria de Transició Energètica i la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació de Govern de 25 de març de 2020, les parades alimentàries dels mercats setmanals i estacionals es mantindran sempre que es respectin les normes establertes en aquesta instrucció. En cas de dubtes, es recomana que els ajuntaments consultin a la Direcció General de Polítiques per a la Sobirania Alimentària de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.
  - S'autoritzen els serveis de venda i entrega a domicili de productes agroalimentaris realitzats des operadors de el sector agrari i agroalimentari. Per a això, els conductors dels mitjans de transport de repartiment hauran d'anar identificats tant en relació a l'empresa o organització que desenvolupa la venda a domicili, com en la seva funció com a treballador, propietari, o transportista. Els conductors hauran de portar amb si la ruta de repartiment per poder ser mostrada en cas que les autoritats ho sol·licitin.
  - S' inclouen entre els serveis de venda a domicili de productes agroalimentaris també el vi. De manera específica està recollit entre els codis d'activitat permesos.
  - De mateixa manera, s'autoritza a les persones associades a grups o associacions de consumidors i productors ecològics que tenen formes de distribució d'aliments diferents de les esmentades anteriorment al fet que les puguin seguir fent. Ens referim als casos en què una associació de consumidors estableix un sistema de recollida de cistelles o caixes o un sistema de repartiment al local de la mateixa entitat (Resposta a la sol·licitud d'informació de la Conselleria de 2020.03.30)
- ✓ **Pel que fa a la garantia d'entrades i serveis connexos a l'agricultura, la ramaderia i el sector agroalimentari. L'activitat agrària i ramadera requereix**

de serveis connexos i entrades per poder exercir-se. S'inclouen tots ells com a activitats permeses.

- La suspensió d'obertura al públic prevista a l'article 10 de Reial Decret 463/2020 NO AFECTA als establiments EMPRESARIALS vinculats a el sector agroalimentari. Per tant, les oficines de les empreses agràries i agroalimentària, magatzems o indústries lligades a el sector podran seguir funcionant, tot i que seguint les recomanacions relacionades amb la reducció de la presència en els llocs de treball i respecte a les possibilitats de teletreball.
- Està garantida l'activitat de venda de subministraments (adobs, fitosanitaris, llavors, productes veterinaris, pinsos, sal, gel, pertrets, etcètera etc. ...) necessaris per al desenvolupament de l'activitat agrària i ramadera, així com la compra i recepció de qualsevol input necessari per al desenvolupament de l'activitat.
- Els magatzems i botigues de subministraments agraris o agroalimentaris o d'aliments es consideren dins de la categoria d'establiments d'alimentació i provisió d'entrades per a la producció d'aliments i, per tant, poden romandre oberts. És molt habitual que aquest subministrament el realitzen les mateixes cooperatives agroalimentàries. També en ocasions, aquests productes es venen en establiments que comercialitzen un altre tipus de productes. En aquest cas, l'activitat es limitarà a la necessària per a la venda de productes pesticides als agricultors, ramaders, aqüicultors i pescadors. (Només aquest últim punt. Nota de l' MAPA 2020.03.18)
- De la mateixa manera, estan permesos els serveis i treballs complementaris a l'activitat agrària, ramadera o agroalimentària que desenvolupin altres empreses diferents de les titulars de l'explotació. D'acord amb l'experiència, s'autoritzen treballs d'empelts, plantació, embotellat de vi, o qualsevol altre que desenvolupin empreses específiques. En cas que aquestes empreses necessiten desplaçar des de la península, o entre illes, o desenvolupar la seva activitat ocupant vies públiques o qualsevol altre permís especial, hauran de sol·licitar-ho a la Delegació de Govern. La Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació emetrà una autorització específica en cada cas, i es traslladarà la sol·licitud a la Delegació de Govern qui ha de respondre en el termini més breu possible. Per a qualsevol consulta específica d'aquest tipus, es recomana que es dirigeixin de manera directa a la Conselleria.
- L'activitat de subministrament de carburants agrícoles està permesa des del moment en que l'article 10 garanteix l'obertura de les estacions de servei. Per tant, és possible traslladar-se a les estacions en els tractors o maquinària agrícola.
- De la mateixa manera queda coberta i està permesa la venda de planter o llavor per al sector hortícola, es desenvolupi aquesta dins d'un magatzem o botiga de productes o productes pesticides agraris, o es desenvolupi en les parades dels mercats agroalimentaris setmanals o estacionals

4. **INSTRUCCIONS RELACIONADES AMB ELS TREBALLADORS I TREBALLADORES AGRÀRIES PER COMPTE ALIENA D' EXPLOTACIONS, INDUSTRIES I COOPERATIVES. Reial Decret-Llei 13/2020, de 7 d' abril, pel que s' adopten determinades mesures urgents en matèria d' ocupació agrària.**
- ✓ **Comprovació d'absència de simptomatologia** (no tos, no problemes respiratoris, no febre) i contactes previs de primer grau. A les empreses i explotacions en les quals es concentrin treballadors s'ha de portar un control de temperatura previ a l'entrada a la instal·lació i ha de ser menor de 37°C. En cas de presentar símptomes abstenir-se de venir a treballar, informar l'organització i aïllar-se al seu domicili durant dues setmanes o fins a la seva completa curació.
  - ✓ **En campanyes temporals agràries.**
    - El Reial decret llei 13/2020, de 7 d'abril, pel qual s'adopten determinades mesures urgents en matèria d'ocupació agrària estableix les condicions socials i laborals que el govern d'Espanya ha establert per facilitar el treball en les campanyes agràries que s'inicien ara.
    - **Comprovar procedència de treballadors / es**, i en cas d'origen dubtós per haver tingut contacte de primer grau amb alguna persona afectada per la malaltia ajornar la seva incorporació a la feina.
    - Comprovar persones d'especial sensibilitat amb incidència en coronavirus i establir les mesures de prevenció i control per garantir la seva salut.
  - ✓ Pel que fa a les mesures d'higiene i prevenció personals, s'aplicaran les comunes que s'estan recomanant a tots els sectors laborals i en tots els centres de treball.
  - ✓ El desplaçament de treballadors o treballadores agrari per compte d'altri des de o cap a l'explotació agrària o ramadera haurà de complir amb les normes de prevenció i control establertes per l'autoritat competent i que ja s'han reflectit

PER ACABAR, I DAVANT QUALSEVOL DUBTE O PROBLEMA QUE PUGUI SORGIR, NO DUBTIN EN POSAR-SE EN CONTACTE AMB LA CONSELLERIA D'AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS.